

En kongelig gæst

HANSGEORG LENZ anmelder »DON CARLOS»
I FALKONER CENTRET

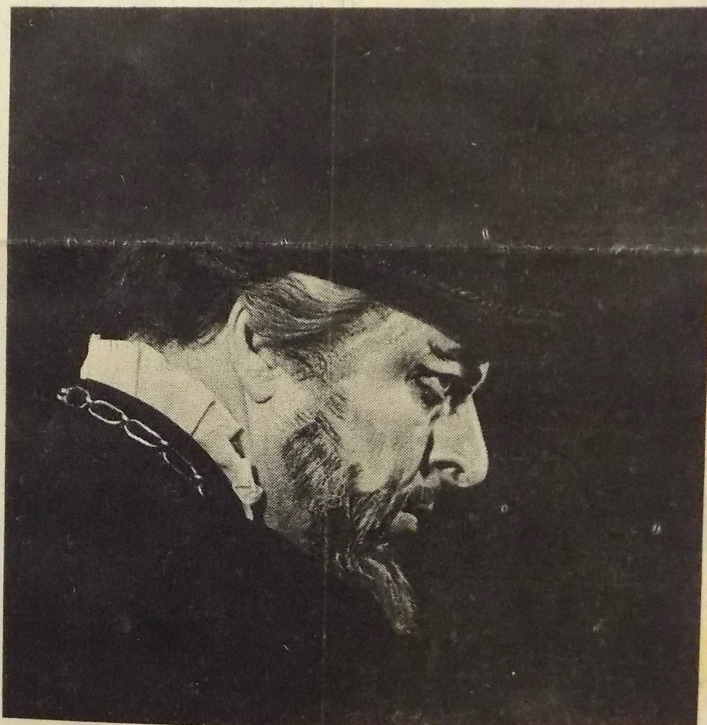
I TALIENERGÆSTESPILLET »Don Carlos«-opførelse havde, hvad »Rigoletto«-forestillingen manglede: en ægte kunstnerpersonlighed et eller andet sted blandt de medvirkende eller deres ledere. Her var det Boris Christoff, som man nu i København kunne opleve i den rolle, der sammen med Boris Godunov er hans berømteste, nemlig som Philip II., den spanske regent, der i hans fremstilling bliver til en magtens symbol, til hersker over et imperium og herre over liv og død, til Guds salvede, afstandsydende i inappellabel højhed, monark af Guds nåde, for hvem oprør mod verdslig autoritet er gudsbespotteligt, en skikkelse af samme vingefang som den kongeørn, der på hans gallakåbe bærer Habsburgerrigets statsvåben. Et bjergtagende, frygtindgydende, rystende karakterportræt, som kun forhindres i at vække afsky gennem de dybe menneskelige perspektiver, der åbner sig bag det i den natlige scene i Madrids Escorial, hvor kongens ensomhed er ligeså overvældende som hans magt, ja hvor hans magt bliver til afmagt, hans kongelige embede til en byrde, som han er ved at bryde sammen under, end ikke mere i stand til at bevare sin menneskelige værdighed. Det rammer ham som et elektrisk stød, da han her af en anden mindes om, hvad han skylder sig selv — og det var i et øjeblik som dette, at man med skærende tydelighed sansede, at det, man overværede, var en teaterhistorisk begivenhed, en helstøbt musikdramatisk præstation af første størrelsesorden, båret af en helhedsopfattelse, der ytrede sig i hver tone, hver bevægelse, hver mimisk detalj, i maskeringen såvel som i kostumerne, om kongen dirrende af raseri er ved at slå Marquis Posa med stokken i ansigtet eller om han fraværende, med en kraftsløs bevægelse fører hånden til hovedet, overtræt, modløs, opgivende.

I denne Escorial-scene var alt på sin plads: den enkle sceneopbygning var virkningsfuld, orkestret spillede påpasseligt, og i Franco Puglieses malmrøst mødte man en tilpas monumental storinkvisitor. Men med Claudia Paradass entré som Elisabeth lammedes så det hele igen af den ordinære teaterrutine, der gjorde forestillingen som helhed lang og trættende. For trods alt har det gode grunde, at værket ikke hedder »Philip II.«, men »Don Carlos«. Selv verdens bedste Philip kan ikke røkke ved det.

HVAD der foregik omkring ham, var en nogenlunde stabil aflevering af sangnumre — og intet andet. End ikke øjeblikvis var der tilløb til et eller andet rolleportræt. Doro Antonioli gav pokker i det skikkelsesdannende som Carlos, og Dino Dondi virkede som Leporello på karneval, men ikke som spansk Grande. Da han blev skudt, vakte det munterhed i salen. Det forekom i øvrigt fuldt fortjent, så dårligt han havde sunget Rodrigos strofer forinden. Det efterfølgende

med højst urene koloraturer, og da hun kom til »O don fatale«, gik hun totalt over stregen. Men det gav bonus. Folk jublede.

Koret sang uden større begejstring, og orkestret blev ind imellem vækket ved, at kapelmesteren Ottavio Ziino stampede i gulvet. Iscenesættelsen manglede en hvilken som helst linje og svingede fra åbningsbilledets intetsigende stillering til havescenens antikverede perspektivmaleri. Hvor lidt der sigtedes mod et bestemt musikdramatisk miljø, viste måske tydeligst scenen i Sct. Justs klostergård med hoffets damer. Det var måske ved en italiensk miniaturefyrste, det foregik, men ikke ved det spanske hof i midten af det 16. århundrede, under et af alle tiders

BORIS CHRISTOFF SOM PHILIP II

oprør var aflyst — og dermed gik man glip af at se Boris Christoff én gang mere på scenen.

Det vakte også munterhed, da Claudia Parada blev slynget i gulvet, men hun sang sig dog op i slutscenen. Den, der ifølge programmet ender med, at »den mystiske munk (afdøde kejser Karl?) tager« del i spillet. Alligevel sad man med livet i hænderne, når hun kom til sine toptoner, og hvad der skulle være dronningeagtig i hendes fremtoning, mindede i bedste fald om en society-dame. Gloria Lane sang Eholis seguidilla-vise uden tilstrækkelig rytmisk og klangligt bid og

og landes strengeste ceremonieller.

SÅ længe Boris Christoff opholdt sig på scenen, om det så var med ryggen til publikum, sad man som paralyseret. Ellers sad man og undrede sig over, med hvor lidt stemmebegavede folk kan nøjes. For omkring ham virkede de alle som marionetter. For hans skyld er forestillingen værd at se, for hans Philip II. er et af højdepunkterne i en hel tidsalders musikdramatiske kunst. Men alt andet i denne forestilling kræver englelig tålmodighed.